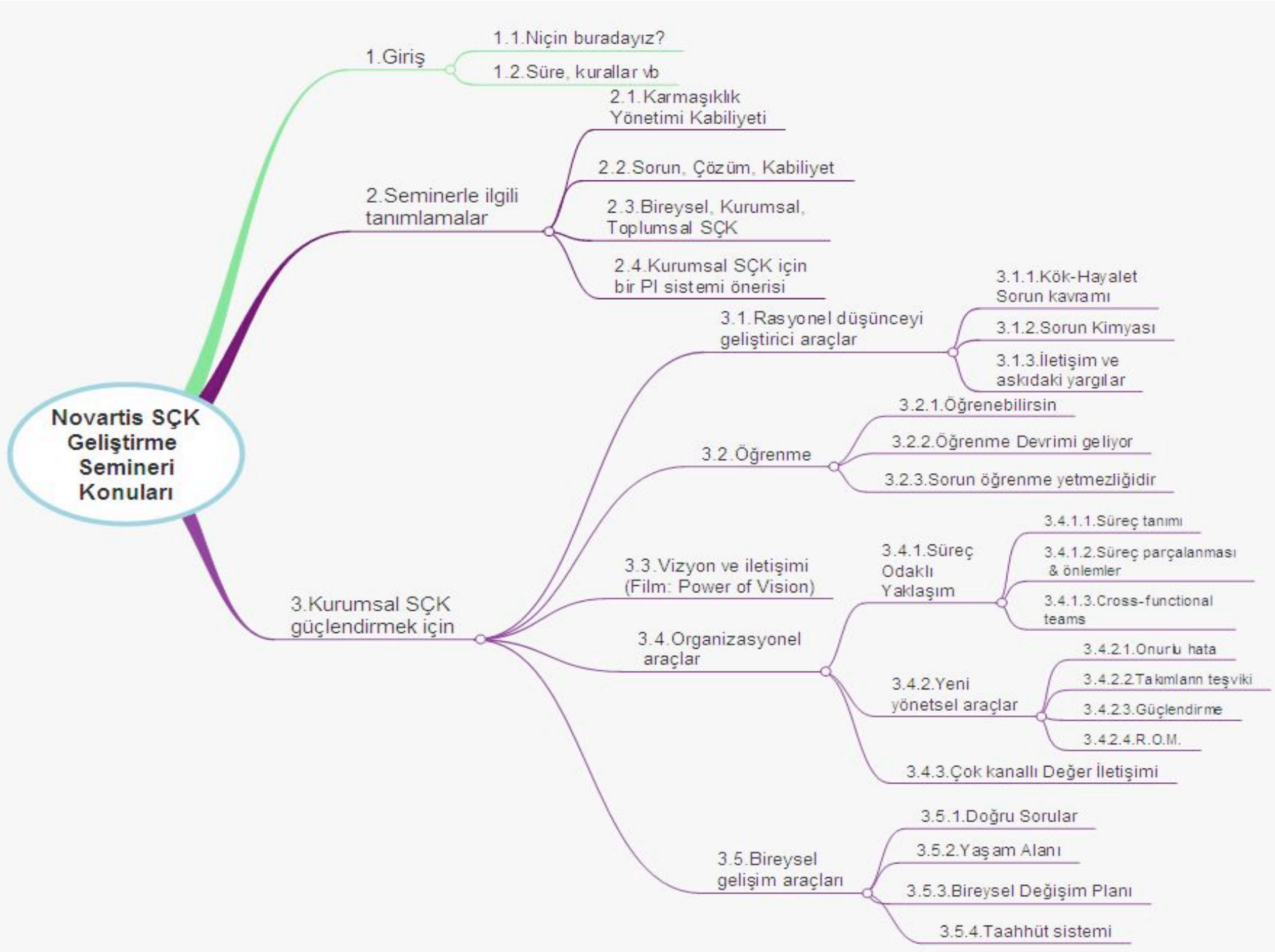

Sorun Çözme Kabiliyeti Geliştirme Semineri

24 Aralık 2010

1.1 Niçin buradayız?

- Bir kişinin karşılaşılabileceği çeşitli sorunları çözebilme kabiliyeti ile, o kişinin bağışıklık sistemi arasında büyük benzerlik vardır; hatta aynıdır denilebilir.
- Kişi yaşamını, BS izin verdiği ölçüdeki bir yaşam konforu içinde sürdürebilir.
- Kurumlar da büyük ölçüde bireylerden oluştuğuna göre, bir kurumun yaşam konforu, onu oluşturan bireylerin SÇK'ne bağlıdır.
- Novartis'in SÇK'nin artırılabilmesi için, onu oluşturan bireylerin SÇK'nin artırılmasına ihtiyaç vardır; seminerin amacı budur.

1.2 Süre, kurallar vb..

- 9.00 – 16.00 arası 7 saat,
- Saatte bir çay-kahve arası,
- Öğle yemek arası 1 saat,
- Keskin zamanlama,
- Telefonlar
- Sigara
- Herhangi bir ihtiyaç halinde izin vs ihtiyacı yok
- Birbirimize hitap: İlk ad.

Another problem caused by deforestation

Bölüm 2

Seminerle ilgili Tanımlamalar

2.1 Sorun Çözme Kabiliyeti (SÇK) Tanımı

SORUN (problem, mesele)	ÇÖZME (halletme)	KABİLİYETİ (yetkinlik)
<p>1. İstenen, ama karşısında engeller bulunan durum (örn. zengin olmak, istediği fakülteye girebilmek, işinde terfi etmek vb)</p> <p>2. İstenmeyen durum (örn. hastalık, işsizlik, kavga, taciz vb)</p> <p>Ya da daha açık ifade ile: Yönetilemeyen Karmaşıklık</p>	<p>1. Yok etme, 2. Kimi nedenleri yok etme ve/ya etkilerini azaltma, 3. Katlanabilme düzeyini artırma.</p> <p>yollarıyla sorun'un yarattığı rahatsızlıkları daha katlanılabilir düzeye indirmek.</p>	<p>1. Bireysel çerçevede, 2. Kurumsal çerçevede (şirket, vakıf, dernek, ordu, hükümet vb), 3. Kesimsel çerçevede (Aleviler, Süryaniler, esnaf, tüccar, iş insanları, bilim insanları vb), 4. Toplumsal çerçevede.</p>

2.2 Karmaşıklık (complexity)

- Aralarında çok yönlü ve bir bölümü kolay kavranamayabilen ilişkiler içeren bir "durum".
- Karmaşıklık, bir yarar (getiri) sağladığı için istenilir.
- Örn. Bir kadın ve bir erkek, evlendiklerinde kendileri, aileleri ve toplum için bir dizi yarar üretirler.
- Buna karşılık, tek tek olduklarına göre çok daha fazla sayıda ilişki üretirler.
- Yani daha karmaşıktırlar.

Swarm intelligence: Bir kuş sürüsünün hareketleri, tek kuşa göre çok komplekstir.

2.2 Karmaşıklığın yönetimi

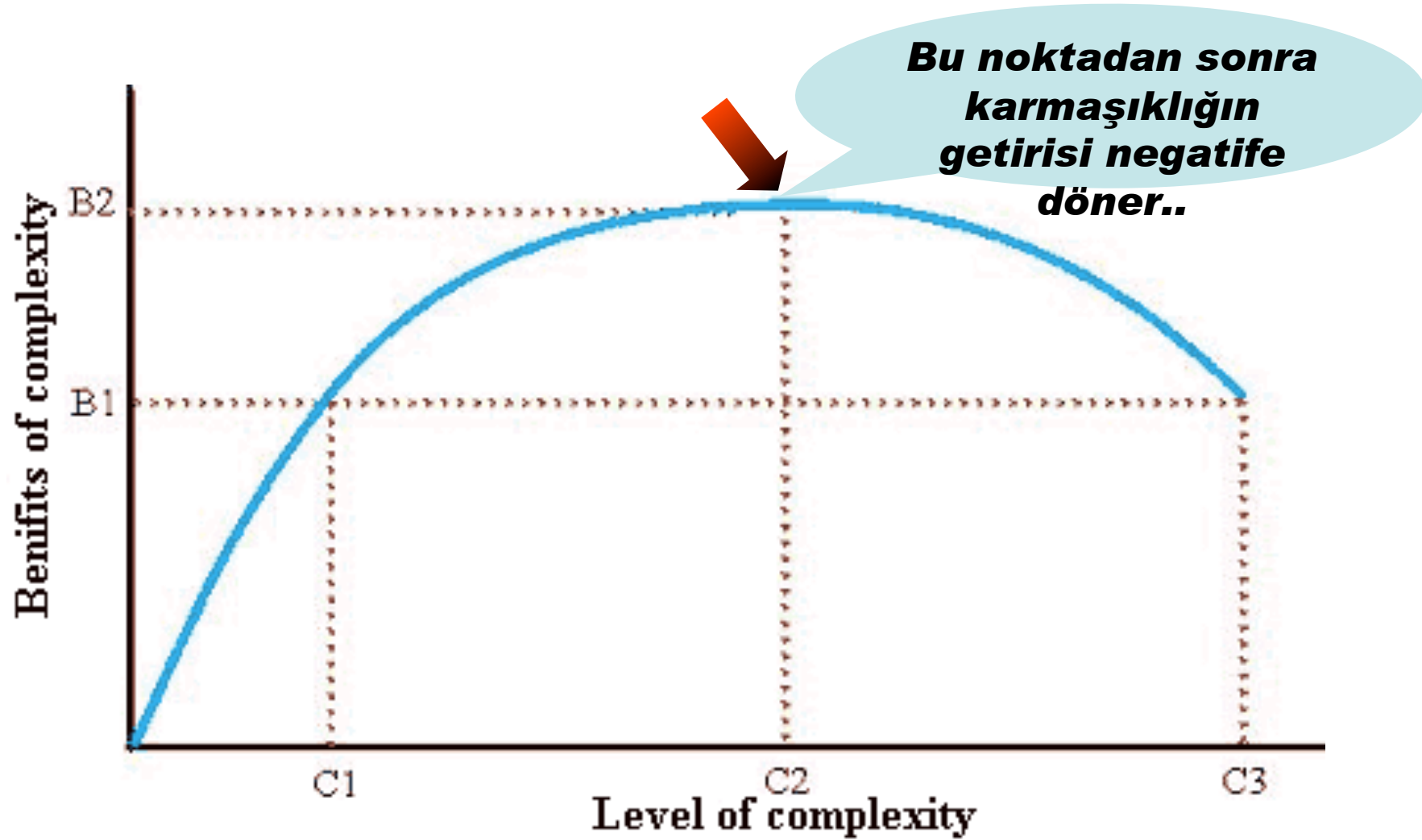
- Karmaşıklığı üreten, “şeyler arası ilişkiler” olduğuna göre, bu ilişkilerin:
 - (a) Bilinmeleri,
 - (b) Birbirlerini ne ölçüde ve nasıl değiştirdikleri,
 - (c) Bu değişimin nelere bağlı olduğunun bilinmesi ve
 - (d) Belirli bir amaca göre değişimin yönetilerek yeni bir “durum” üretilmesine Karmaşıklığın Yönetimi denir.

2.2 Karmaşıklık düzeyleri için örnekler

- *Avcılık - toplayıcılık ile geçimini sağlayan toplumlarda sadece birkaç düzine belirgin toplumsal kişilik vardır.*
- *Çağdaş Avrupa nüfus sayımlarında 10,000 ilâ 20.000 arasında değişen özgün mesleki rol saptanmıştır.*
- *Sanayi toplumlarında toplam olarak 1,000,000 türlü toplumsal kişilik bulunmaktadır.*
- *Karmaşıklıkta farklılıkların basit bir ifadesi olarak, Julian Steward, ilk etnografların 3,000 ilâ 6,000 kültürel unsur belgelemiş olduğunu,*
- *Kuzey Amerika'nın Batısındaki yerliler ile, II Dünya Savaşında Casablanca'ya 500,000'den fazla kültürel unsur demek olan insan yapısı araç-gereç indiren Amerikan Ordusu arasındaki karşıtlığa dikkat çekmişti.*
- *Karmaşıklık ölçülebilir bir niceliktir.*

2.2 Karmaşıklığın getirisi

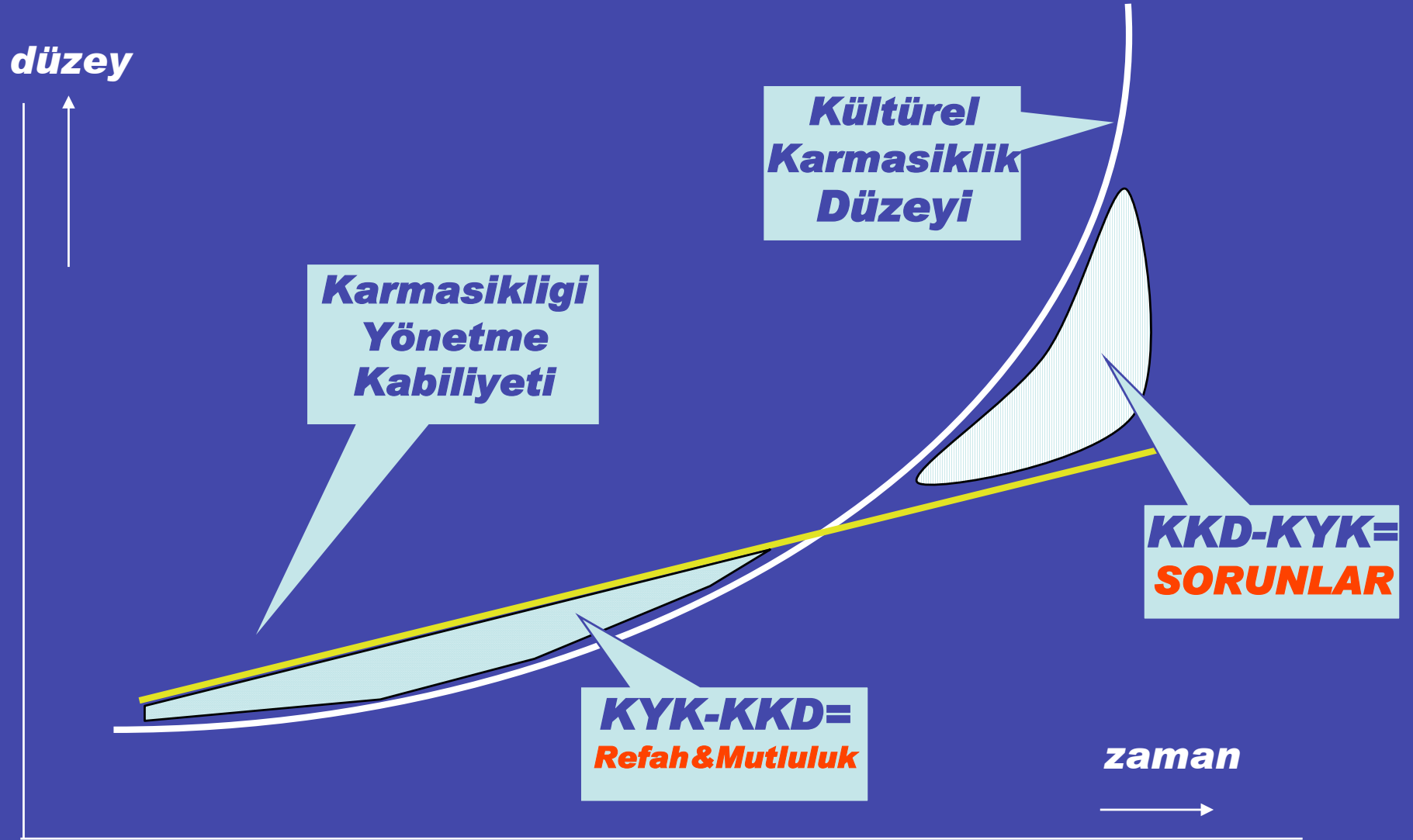
Karmaşıklık artışı'nın sorun stoku artışına dönüşmemesi için ne yapılmalı?

1. Karmaşıklığın getirilerinin negatife dönmemesi için yeni "*Karmaşıklık Yönetimi Araçları-KYA*" (teknik adıyla *Sorun Çözme Araçları-SÇA* denilebilir) ortaya konulabilmelidir.
 - Dolaşıma *yeni kavramların* sokulması (örn. *Sorun Kimyası Seçkin Tavır Ağları vb*),
 - Dolaşıma *yeni yöntemlerin* sokulması (örn. *Soru Konferansı vb*),
 - Dolaşıma *yeni vizyonların* sokulması.Kısacası *zihinsel yenileşim*.
2. Bu yeni KYA / SÇA'nın gerektireceği uygun maliyetli enerji kaynaklarına sahip olmak.

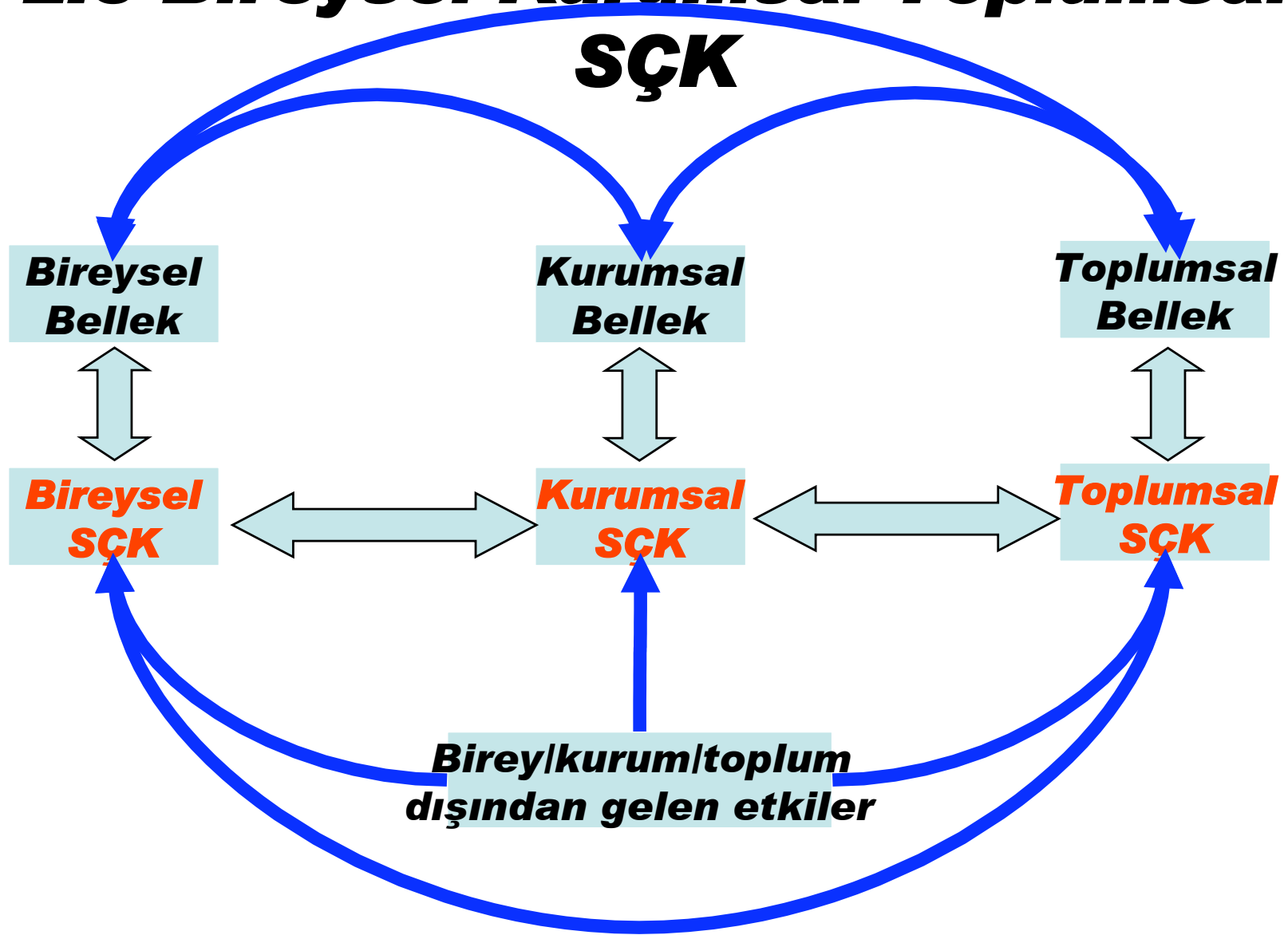
Çünkü, *karmaşıklık enerji* -ya da onu satın alacak para- demektir!

- Daha karmaşık bir toplumda:
 - daha çok toplumsal rol,
 - gruplar ve bireyler arasında daha çok örgüt,
 - daha çok yatay ve dikey kontrol,
 - daha çok bilgi akışı,
 - daha çok bilginin belli bir merkezde toplanması,
 - daha çok uzmanlaşma ve
 - daha çok bölümler arası karşılıklı bağımlılık vardır.
- Bu boyutların herhangi birini genişletmek, biyolojik, mekanik ya da kimyasal enerji (ya da para) gerektirir.
- Fosil yakıtların sağladığı yardımdan önce, bir toplumun karmaşıklığını artırmaktan anlaşılan şey, nüfusunun çoğunluğunun daha çok çalışması zorunluluğuydu. (Tainter 1988, 1992, 1994a, 1995a, 1995b).

Sorunlar, yönetil(e)meyen karmaşıkliklardır..

2.3 Bireysel-Kurumsal-Toplumsal

2.4. Kurumsal SÇK için bir ölçüt sistemi (PI) önerisi

1. Sorunun Tanılanmışlık Düzeyi,
2. Soruna yol açan Kök-Nedenlerin ortaya konulmasındaki netlik,
3. Sorunun, diğer sorunlarla Etkileşim Mekanizmasının Anlaşılmışlık Düzeyi,
4. Sorunun çözümü için geliştirilmiş ve sorunun paydaşlarının katkılarına açılmış olan bir Politika Belgesinin varlığı ve varsa kalitesi,
5. Sorunun nedenlerine ve çözümlerine ilişkin katkıların serbestçe akabileceği Kanalların varlığı ve Kalitesi,
6. Çözümlerin Sürdürülebilirliği,
7. Sorunların çözülememesi nedeniyle uğranılan zarar.

Teşekkür ederiz

www.tinaztitiz.com